

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50032/2021/7.

A Debreceni Ítéltábla a dr. PhD Rác Zoltán ügyvéd (cím7) által képviselt Felperes1 (cím3sz.) felperesnek – az UJJADY Ügyvédi Iroda (dr. Ujjady Zsolt ügyvéd, cím9sz.) által képviselt Alperes1 (cím1) alperes ellen, munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei és egyéb követelések iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 6.M.70060/2020/15. számú ítélete ellen a felperes 16. sorszám, az alperes 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét keresetet részben elutasító ítéletnek tekinti, azt részben megváltoztatja és mellőzi a felperes alperes részére perköltség fizetésére való kötelezését. Az alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 327 901 (háromszázhuszonhétezer-kilencszázegy) forintba leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 34 856 (harminnégyezer-nyolcszázötvenhat) forint általános forgalmi adót tartalmazó 163 951 (százhatvanháromezer-kilencszázötvenegy) forint perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 1 439 510 (egymillió-négyszázharminckilencezer-ötszázöt) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 770 603 (hét-százhetven-ezer-hatszázhárom) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes a 2011. április 28. napján kelt munkaszerződéssel létesített munkaviszonyt az alperessel, 2011. május 1. napjával humánerőforrás és szervezetstratégiai igazgató munkakör betöltésére. A munkaszerződés 3. pontja szerint az alperes vezető állású munkavállalónak minősült, a munkaszervezet első számú vezetőjeként. A felek a munkaszerződést 2011. december 15. napjával módosították, az alperes munkaköre

vezérigazgató lett, majd a 2016. június 9-i munkaszerződés-módosítással (3. számú munkaszerződés-módosítás), ugyanezen naptól általános igazgató munkakörben került foglalkoztatásra.

[2] A 2016. június 9-i munkaszerződés-módosítás 3. pontja szerint a felperes tekintetében „a munkáltatói jogokat a Felperes felügyelőbizottsága, illetőleg a felügyelőbizottság elnöke gyakorolja”. A Felügyelőbizottság Ügyrendjét (továbbiakban: Ügyrend) a felügyelőbizottság 40/2016. (IX.20.) határozatával fogadta el.

[3] A felek a munkaszerződést 2016. december 1. napján ismételten módosították, majd a 2017. május 9-i munkaszerződés-módosítás 2. pontja szerint az alperes munkaköre vezérigazgatóra változott, míg a 2019. március 6-i munkaszerződés-módosítás szerint az alperes munkabére 2019. január 1. napjától 1 296 000 forint volt.

[4] Település neve Megyei Jogú Város Önkormányzata és az alperes között 2016. június 9-én, ugyanezen hatállyal megbízási szerződés jött létre, melynek 1. pontja szerint az alperes a felperes igazgatósági tagjaként vezető tisztségviselő, megbízási jogviszonyban.

[5] A peres felek között 2016. június 1. napján megállapodás jött létre a 2011. és 2012. évi prémiumok kifizetésének tárgyában.

[6] A felperes felügyelőbizottságának elnöke 2019. október 11. napján kelt lemondással 2019. október 31-i hatállyal - mely a felperesnél 2019. október 21-én került iktatásra - elnöki tisztségéről és felügyelőbizottsági tagságáról lemondott, míg további két felügyelőbizottsági tag, így felügyelőbizottsági tag 1 neve 2019. október 21-én, felügyelőbizottsági tag 2 neve 2019. október 22-én mondott le. A polgármester a 2019. október 29-én írt levelében tájékoztatta őket arról, hogy lemondásaik nem hatályosulnak az új tisztségviselők megválasztásáig, de legfeljebb 60 napig.

[7] Az alperes a 2019. október 29. napján kelt azonnali hatályú felmondással – hivatkozással a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdésére – a munkaviszonyát megszüntette.

[8] Az azonnali hatályú felmondás indokolása szerint az alperes tekintetében a munkáltatói jogkört megosztva a felügyelőbizottság és a felügyelőbizottság elnöke gyakorolja. Tudomására jutott, hogy az öttagú felügyelőbizottság három tagjának megbízatása lemondásukra tekintettel megszűnt, így a felügyelőbizottság működésképtelenné vált, mely a munkaviszony további fenntartását lehetetlenné teszi, továbbá a település neve város vezetésében bekövetkezett változások miatt bizonytalan ideig nem várható a tulajdonos önkormányzat részéről intézkedés a felügyelőbizottság törvényes működésének helyreállítása érdekében. Ez a munkáltatói joggyakorlás akadályoztatottságát jelenti és lehetetlenné teszi a munkáltatóval az együttműködési kötelezettség teljesítését.

[9] Az alperes a felmondását a felperes HR osztályának adta át. Az alperes részére 2019. október 30. napján számfejtették és kifizették a munkabérét, a felmentési időre járó távolléti díját, a végkielégítést, a béren kívüli juttatást, a 2011., 2012., 2013. és 2014. évi

prémiumokat, valamint a munkaszerződésen alapuló elvárt juttatást, azaz mindösszesen 50 881 461 forintot (nettó 33 339 289 forint).

[10] A felperes a 2019. december 30-án kelt levelében tájékoztatta az alperest, hogy az azonnali hatályú felmondását annak jogellenességére tekintettel nem fogadja el és ezért köteles az Mt. 209. § (6) bekezdése alapján a jogellenesség jogkövetkezményeként 12 havi távolléti díjának megfelelő, 15 552 000 forintot 15 napon belül megfizetni. Az alperes a felhívásban foglaltaknak a megadott határidő alatt nem tett eleget.

[11] A felperes keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként kérte az alperest 12 havi távolléti díjának megfelelő, 15 552 000 forint megfizetésére, nettó 9 202 271 forint jogalap nélkül kifizetett prémium, ennek 430 267 forint késedelmi kamata, nettó 718 200 forint felmondási időre járó bér és nettó 1 723 680 forint végkielégítés visszafizetésére, valamint perköltség megfizetésére kötelezni.

[12] Az Mt. 64. § (1) bekezdésére, 84. § (1) bekezdésére, 164. §-ára, valamint a 209. § (6) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy az azonnali hatályú felmondásban szereplő indoklás valótlan, az nem eredményezi okszerűen a jogviszony megszüntetését. Az a tény, hogy a felügyelőbizottság néhány tagja lemondott, nem támasztja alá a felmondás azon feltételezését, hogy nem történik intézkedés a tulajdonos részéről a felügyelőbizottság törvényes működésének helyreállítása érdekében. Az alperesnek a negyedéves ülések között önállóan, a felügyelőbizottság irányítása nélkül kell végeznie a munkáját. Az alperes továbbá a polgármesterrel folytatott személyes beszélgetései során is közölte, hogy munkaviszonyát mindenképpen megszünteti és 2019. november 21-ig az igazgatósági tagi tisztségét viszont ellátja.

[13] A felmondási időre járó bér és végkielégítés visszakövetelése körében előadta, hogy az alperes a felmondás közlésekor is tudatában volt annak, hogy megszüntető nyilatkozata jogellenes, az alperes intézkedett a kifizetés teljesítése iránt, az alaptalan kifizetést maga idézte elő.

[14] A 2011. és 2012. évekre kifizetett prémium visszakövetelése körében hangsúlyozta, hogy a felek között létrejött megállapodás 4. pontjában a felek úgy rendelkeztek, hogy a prémiumok esedékességi időpontját 2016. június 1. napjában határozták meg, mely naptól kezdődő 3 éves elévülési idő 2019. június 1. napján eltelt, így a 2019. október 29. napján történt kifizetés jogalap nélküli, melyet az alperesnek fel kellett ismernie, hiszen ismerte a megállapodás tartalmát és maga intézkedett a kifizetés iránt.

[15] Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Előadta, hogy a felügyelőbizottság és a felügyelőbizottság elnöke megosztva gyakorolta felette a munkáltatói jogokat. A felügyelőbizottság elnökével 2019. október 15-én egyeztető megbeszélést tartott, ahol arról döntöttek, hogy kezdeményezik az alperes jogviszonyának közös megegyezéssel való megszüntetését azzal, hogy megkapja a munkáltatói felmondás esetén járó juttatásokat és a 2011-2015. évek között felhalmozódott prémiumát. A 2019. október 18-ai egyeztetésen tájékoztatta a polgármestert is a munkaviszony megszüntetési

szándékáról, melyre tekintettel a felügyelőbizottság elnöke 2019. október 22-re tervezte a felügyelőbizottság ülését összehívni. Így alappal bízhatott abban, hogy munkaviszonya közös megegyezéssel megszüntetésre kerül. A felügyelőbizottság elnökének 2019. október 21-ei lemondása folytán azonban nem volt olyan személy, aki felette taktikai munkáltatói jogkört gyakorolhatott volna, aki felé teljesíteni tudta volna a munkaköréből eredő együttműködési, tájékoztatási és beszámolási kötelezettségét, nem volt kitől utasítást, szabadságot kérni, és a további két tag lemondása miatt a felügyelőbizottság is határozatképtelenné vált. Előadta továbbá, hogy 2019. október 29-én sem az alperes, sem más nem tudta, hogy melyik napon lesz a felperesi társaság tekintetében tisztújító közgyűlés, a 2019. november 21-i közgyűlésre a meghívót csak 2019. november 11. napján küldték ki.

[16] Az alperes alappal bízhatott abban, hogy munkaviszonya közös megegyezéssel megszüntetésre kerül. A közös megegyezésre vonatkozó megállapodás kérdésében való testületi döntés elmaradása után az alperes munkaviszonyának fenntartása lehetetlenné vált.

[17] Hangsúlyozta továbbá az Mt. 6. § (2) bekezdésére hivatkozással, hogy a felperesnek az alperessel szembeni igényérvényesítése súlyosan sérti a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét. Ezen elveket sérti az, hogy a korábban közölt szándéka szerinti munkaviszony-megszüntetést követően, korábbi magatartásával szemben a felperes formai jogellenességre hivatkozva anyagi igényeket támaszt az alperessel szemben. Az Mt. 209. § (6) bekezdésében foglalt fizetési kötelezettség, mint kár bizonyítása nélküli kárártalány nem jelenti azt, hogy olyan esetben is, amikor a munkavállaló munkaviszonyának megszüntetését maga is kifejezetten kívánta, a munkavállaló egyoldalú jognyilatkozatát önként teljesítette, a munkaviszony megszüntetése miatt hátrány nem érte és ilyenre nem is hivatkozott, akkor is érvényesíthesse a formálisan jogszerű igényét. A felperes eljárása az Mt. 7. § (1) bekezdésébe is ütközik, ugyanis az igénye érvényesítésre vonatkozó alanyi jogával visszaélt.

[18] A prémium visszakövetelése körében előadta, hogy a felek között létrejött megállapodás szerint, mivel a munkaviszonya 2019. október 29. napján megszűnt, a prémium összegek aznap váltak esedékessé, a felperes 5 munkanapon belül köteles volt azokat megfizetni részére. A megállapodás 4. pontjának helyes értelmezése az, hogy a felek kizárólag a késedelmi kamat-fizetés körében rendelkeztek úgy, hogy a prémiumösszeg esedékessége a megállapodás létrejöttének napja, a munkaviszony bármely okból való megszűnésével pedig esedékessé váltak a prémiumösszegek, így a követelése nem évült el.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként 15 552 000 forintot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg nettó 718 200 forint felmondási időre járó bért, nettó 1 723 680 forint végkielégítést, 1 140 280 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 975 000 forint eljárási illetéket. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 457 298 forint perköltséget, illetve az államnak külön felhívásra 525 000 forint eljárási illetéket.

[20] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta. Ítéletének indokolása szerint az alperes azzal, hogy a munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette, így az, hogy alappal bízhatott a munkaviszonya közös megegyezéssel való

megszüntetésében, nem releváns és ezen indokkal mellőzte is az alperes által indítványozott tanú3 és tanú4 tanúk meghallgatását.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletében nem találta valósnak azon indokokat, hogy a felügyelőbizottság működésképtelen lett a tagok, illetve az elnök lemondása miatt, azt, hogy ez a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tette, és azt sem, hogy bizonytalan ideig nem várható a tulajdonos önkormányzat részéről intézkedés a felügyelőbizottság törvényes működésének helyreállítása érdekében. Az alperes ismeretében volt a felügyelőbizottság ügyrendjének, melynek 12. pontja tartalmazza, hogy ha a jogi személy működőképessége megkívánja, a lemondás az új vezető tisztségviselő kijelölésével vagy megválasztásával, ennek hiányában legkésőbb a bejelentéstől számított 60. napon válik hatályossá. Az Ügyrendből megállapítható, hogy az alperes vonatkozásában a munkáltatói jogkört megosztva a felügyelőbizottság, illetőleg a felügyelőbizottság elnöke gyakorolta, azonban a felügyelőbizottság működésképtelisége a munkaviszony fenntartását nem teszi teljesen objektíve lehetetlenné, mivel az alperes munkaköri leírása szerint az alperesnek voltak olyan feladatai, amelyet ezen időszak alatt is el tudott látni. Nem volt alapos az az alperesi hivatkozás, hogy a felügyelőbizottság elnökének lemondása folytán nem volt olyan személy, aki taktikai munkáltatói jogkört gyakorolhatott volna az alperes felett, az alperes olyan projektet, mely ebben az időszakban sürgős döntést igényelt, nem nevesített.

[22] Az őszi szünetre vonatkozó szabadság kivételének akadályoztatottságával összefüggésben az alperes arra hivatkozott, hogy ez azon indok része, mely az együttműködési kötelezettség teljesítésének hiánya körében esik. Az a körülmény, hogy az alperes az előzetesen be nem jelentett szabadságot nem tudta kivenni, illetve a munkáltatóval nem tudott ebben a körben együttműködni, nem okszerű következménye az azonnali hatályú felmondás. A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította az azonnali hatályú felmondás jogellenességét.

[23] Az elsőfokú bíróság azon felperesi hivatkozást, hogy az alperes magatartása joggal való visszaélés tilalmába ütközött, nem vizsgálta, mivel megállapította az azonnali hatályú felmondás jogellenességét. Az azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest az Mt. 209. § (6) bekezdése alapján 12 havi távolléti díj megfizetésére, illetve a nettó felmondási időre járó bér és végkielégítés visszafizetésére.

[24] Kiemelte továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a felperes 2019. december 30. napján kelt levelével 60 napos határidőn belül tájékoztatta az alperest, hogy nem fogadja el az azonnali hatályú felmondást, így az alperes tudatában volt annak, hogy az azonnali hatályú felmondás miatt kifizetett juttatások vitatottak.

[25] A bíróság a felperes keresetét a kifizetett prémium visszakövetelése vonatkozásában nem találta megalapozottnak. Az elsőfokú bíróság e körben az Mt 164. §-ában foglalt azon feltételeket vizsgálta, hogy a kifizetés alaptalanságát az alperes felismerhette vagy azt maga idézte elő. A bíróság megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperes a kifizetés alaptalanságát felismerhette, azt pedig nem bizonyította, hogy az alperes adott utasítást ezen juttatások kifizetésére. Az elévülésre való felperesi hivatkozás sem volt alapos, mivel elévülésre hivatkozással a követelés bírói úton

nem érvényesíthető, azonban a felperes a prémiumot kifizette, így elévülés címén az már nem követelhető vissza.

[26] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

[27] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával kérte az alperest 9 202 271 forint prémium, 430 260 forint késedelmi kamat, valamint fellebbezési eljárási költség megfizetésére kötelezni.

[28] Fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság a prémium visszafizetésére való követelése tekintetében a tényállásból helytelen jogi következtetést vont le. A kifizetés alaptalanságának tekintetében az az irányadó szabály, hogy a munkaviszonyban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Magyarország egyik legmagasabb lakosságszámú városának egyik legnagyobb létszámú foglalkoztatójánál dolgozó vezérigazgató esetén nem az az adott helyzetben általában elvárható magatartás, hogy felvesz közel bruttó 15 000 000 forint prémiumot és annak késedelmi kamatát az azonnali hatályú felmondással egyidejűleg. A 2011. és 2012. évi prémium kifizetése körében hangsúlyozta, hogy a 2016. június 1-jén kelt megállapodás semmis az Mt. 27. § (1) bekezdése értelmében, mert nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik. Az Mt. 29. § (3) bekezdése értelmében, ha a megállapodás valamely része érvénytelen, helyette a munkaviszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni. A megállapodás 5. pontja, amely úgy rendelkezik, hogy a munkaviszony bármely okból való megszűnése esetén is jár a prémium, nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik. A megállapodás ezen pontja ezért részlegesen érvénytelen és a semmisséget a bíróságnak hivatalból kellett volna észlelni, illetve arra a felperesi munkáltató határidő nélkül hivatkozhat.

[29] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára való utasítását kérte.

[30] A másodlagos fellebbezési kérelme vonatkozásában a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy az elsőfokú bíróság az írásbeli ellenkérelem 2.2. fejezetében előadott jogi érvelését nem bírálta el, azaz az Mt. 6. § (2) bekezdésére hivatkozását, mely bírói tévedésnek a következménye az, hogy ezzel megsértette a Pp. 346. § (4) bekezdésébe foglalt indokolási kötelezettségét, valamint jogsértő módon mellőzte tanú3 és tanú4 tanúk meghallgatását. A mellőzésből az alperes alappal következtethetett arra, hogy az azonnali hatályú felmondás jogszerűségét sikerrel bizonyította.

[31] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt is, hogy a jelen ügy elindítója egy végletekig kiélezett politikai küzdelem következménye. Ilyen előzmények után a felperes alperessel szembeni igényérvényesítése a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás, valamint a joggal való visszaélés rendelkezéseibe ütközik.

[32] Az anyagi jogi felülbírálat körében az azonnali hatályú felmondás jogszerűsége körében arra hivatkozott az alperes, hogy önmagában a felügyelőbizottság ügyrendjének azon rendelkezéséből, mely lehetőséget ad a felügyelőbizottsági tagok lemondásai hatályának időbeli kiterjesztésére, nem következik, hogy a tulajdonos ezzel a jogával élni kíván, ezért az alperesnek nem kellett feltételeznie, hogy ez a felmondási indok nyilvánvalóan valótlan. Az alperes lemondásakor nem volt még ismeretében a polgármester 2019. október 29-én kelt levelének, illetve az abban megfogalmazott tulajdonosi szándékról napokkal később értesült.

[33] Az elsőfokú bíróság nem közölte az ítéletében hivatalból figyelembe vett azon tény, hogy a polgármester levelének perdöntő jelentőséget tulajdonít. Ezért a Pp. 373. § (4) bekezdése alapján utólagos bizonyítási eljárás keretében kezdeményezte tanú³ tanúkénti meghallgatását. Valótlan továbbá az az ítéleti megállapítás, miszerint az alperes azt vállalta volna, hogy 2019. november 20. napjáig igazgatósági tagságáról nem mond le, az ígérete a következő közgyűlésig és nem 2019. november 20. napjáig szólt.

[34] A munkaköri feladatok ellátásának ellehetetlenülése körében kifejtette, hogy a bíróság kirekesztette a tényállás köréből mind az alperesi előadások, mind a tanúvallomások azon részét, amelyek az önkormányzati választáson győztes politikai ellenfél által megteremtett, alperessel és a többi korábbi vezetővel szembeni valós fenyegetettségre vonatkoztak. Téves az elsőfokú bíróság fejtegetése az alperes igazgatósági tagsága körébe tartozó feladatok ellátása tekintetében. A felek arra vonatkozóan, hogy a 2019. október 22. és 29. között milyen, az igazgatósági tagságból és vezérigazgatói munkakörből közösen eredő feladatokat látott el az alperes, erre sem tényállás nem került előadásra, sem bizonyítás nem folyt.

[35] A felmondás indokai összefoglalóan is megjelölhetőek, nem szükséges valamennyi konkrét ok megnevezése. Az alperes a felügyelőbizottsági elnökének, felügyelőbizottság elnökének neve a tanúkénti meghallgatásával sikerrel bizonyította, hogy melyek voltak azok a konkrét projektek, amelyek a perbeli időszakban sürgős döntést igényeltek. A szabadság igénybevétele lehetőségét tévesen értékelte az elsőfokú bíróság, az alperes alappal bízhatott abban, hogy 2019. október 22-én a felügyelőbizottság alakszerű határozatával jóváhagyja a felügyelőbizottsági elnök előterjesztését és közös megegyezéssel megszűnik a jogviszonya, így logikátlan lett volna a szabadságát október 22-én engedélyeztetni. Ezt követően a lemondások következtében viszont nem volt olyan személy, aki részére szabadságot engedélyezhetett volna.

[36] A kifizetett végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj visszakövetelése körében kifejtette, hogy a visszakövetelésre nyitva álló 60 napos határidőt a kifizetés napjától kell számítani. A kifizetésre 2019. október 30. napján sor került, azonban a 2019. december 30-án kelt felperesi levél 60 nap eltelte után került az alperessel közlésre. Ezen irat nem minősül a kifizetett munkabér visszakövetelésére szolgáló jognyilatkozatnak, e körben az elsőfokú bíróság téves megállapítást tett. Egyebekben a felperes sem hivatkozott a 60 napon belüli igényérvényesítésre. Az elsőfokú bíróság súlyosan megsértette a Pp. 342. § (1) bekezdésében megfogalmazott túlterjeszkedés tilalmát is, mivel a felperes sem tény-, sem jogállítást nem tett arra, hogy 60 napon belül jogszerűen követelné vissza az alperesnek kifizetett összegeket. Az elsőfokú bíróság döntése és arra adott indokolása a korábbi, a 7. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldalán tett anyagi pervezetésével is ellentétes.

[37] Az elsőfokú bíróság az Mt. 209. § (6) bekezdése alkalmazása körében a távolléti díj összegét tévesen állapította meg. A felperes számára az első fokon megítélt összeg nem jövedelempótló jellegű, ebből következik, hogy a fizetendő kárátalány összege kizárólag a távolléti díj nettó összegében kerülhet meghatározásra, ellenkező esetben az a káronszerzés tilalmába ütközne. Az alperes nettó bérének megállapítására pedig nem folytatott le.

[38] Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét is tévesen állapította meg, az ellentétes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakkal.

[39] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett részében, annak helybenhagyását kérte.

[40] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetének részbeni elutasítására vonatkozó részének helybenhagyását kérte, egyebekben a fellebbezésében foglaltakat fenntartotta.

[41] Az ítéltábla a felperes és az alperes fellebbezését a peres felek által fellebbezésükben előterjesztett kérelemre tekintettel a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[42] Az ítéltábla a felperes és az alperes fellebbezését nem találta alaposnak.

[43] Az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján a tényállást a szükséges mértékben feltárta, abból helytállóan következtetett a felperes keresetének részbeni alaposságára, azonban a kifejtett indoklással az ítéltábla maradéktalanul nem értett egyet.

[44] Az ítéltábla elsődlegesen az alperes másodlagos, az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmét vizsgálta.

[45] Az alperes fellebbezésében eljárásjogi szabálysértésként hivatkozott a joggal való visszaélés vizsgálatának elsőfokú bíróság általi elmulasztására; tanú3 és tanú4 tanúk meghallgatásának mellőzésére; az alperessel szembeni, a hivatkozott politikai helyzet miatti bizalomvesztésre; az alperesi döntési kényszerre az azonnali hatályú felmondás tekintetében; a 2019. november 21-i közgyűlés összehívásának körülményeire, melyek a per érdemére tartozó kérdések, azok az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűsége körében nem értékelhetők.

[46] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában olyan eljárási szabálysértést megállapítani nem tudott, mely az elsőfokú bíróság ítéletének akár a Pp. 380. §-a szerinti kötelező hatályon kívül helyezést, akár a Pp., 381. § szerinti mérlegelhető hatályon kívül helyezését indokolná.

[47] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásában a tényállás-feltárási kötelezettségének eleget tett, így olyan lényeges eljárásjogi szabálysértés, ami az

elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság eljárásának megismétlését indokolná nem állapítható meg [1/2016. (VI.30.) PK vélemény].

[48] Az ítéltábla az alperes elsődleges, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelme tekintetében az alábbiakat emeli ki:

Az alperes a munkaviszony azonnali hatállyal történő megszüntetését arra alapította, hogy a munkáltatói jogkört vonatkozásában megosztva a felügyelőbizottság és a felügyelőbizottság elnöke gyakorolta. A felügyelőbizottság tagjaiból három tag lemondásával az működésképtelen lett, mely a munkaviszonya fenntartását lehetetlenné tette, továbbá település neve város vezetésében bekövetkezett változásokra tekintettel az önkormányzat részéről bizonyos ideig nem várható intézkedés a felügyelőbizottság működésének helyreállítása érdekében, ami a munkáltatói joggyakorlás akadályoztatottságát jelenti, az együttműködési kötelezettség teljesítését nem teszi lehetővé.

[49] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy eljárásában azt kellett vizsgálni, hogy az azonnali hatályú felmondásban megjelölt indokok az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak alapján megalapozottá teszik-e alperesi munkaviszony megszüntetését, azaz a munkáltató részéről megállapítható-e olyan lényeges, szándékos vagy súlyosan gondatlan, jelentős mértékű kötelezettségszegés, illetve olyan magatartás tanúsítása, amely az alperes részéről a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

[50] Az azonnali hatályú felmondás okainak világossága, valósága és okszerűsége körében az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján a bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte.

[51] Az ítéltábla – osztva az elsőfokú bíróság álláspontját – megállapította, hogy az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[52] Az alperes munkaviszonyának közös megegyezéssel való megszüntetésére irányuló szándéknak az azonnali hatályú felmondás jogellenessége körében az alperes által hivatkozottakkal szemben nincs relevanciája. Az alperes részéről ugyan becsatolásra került egy megállapodás-tervezet (6. számú irat melléklete), mely a felperes és az alperes között a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetéséről rendelkezett volna, azonban azt az alperes sem vitatta a perben, hogy annak hatályosulásához a felügyelőbizottság jóváhagyására volt szükség. Közös megegyezéssel a munkaviszony kizárólag akkor szűnik meg, ha a munkaviszonyban résztvevő felek egybehangzóan és kifejezetten úgy nyilatkoznak, hogy közös akarattal, szándékegységben a munkaviszonyt egy meghatározott időpontban megszüntetik. Az alperes felett ilyen formában munkáltatói jogkört gyakorló felügyelőbizottság, mint testület döntésének hiányában ilyen szándékegység nem jött létre. Az alperes egyebekben az azonnali hatályú felmondásban a közös megegyezés tekintetében semmilyen munkáltatói mulasztásra nem hivatkozott.

[53] Az alperes vonatkozásában a munkáltatói jogkör gyakorlása körében a felügyelőbizottság 40/2016. (IX.20.) számú felügyelőbizottsági határozattal elfogadott Ügyrend tartalmaz rendelkezéseket.

[54] A felügyelőbizottság ügyrendjének I/3/a.) és b.) pontjai szerint a felügyelőbizottság döntését igénylik a társaság Mt. 208. §-a szerinti vezető állású munkavállalói felett a munkáltatói jogok gyakorlása, valamint a teljesítmény-követelmény, teljesítménybér vagy juttatás meghatározása, a teljesítmény kiértékelése, továbbá döntés a kifizetésről.

[55] Az ügyrend V/8 pontjai szerint a részvénytársaság Mt. 208. §-a szerinti vezető állású munkavállalói feletti munkáltatói jogok gyakorlása körében egyes döntések az ügydöntő felügyelőbizottság, mint testület, egyes döntések a felügyelőbizottság elnökének (helyettesítése körében elnökhelyettes) hatáskörébe tartoznak. A felügyelőbizottság, mint testület dönt a munkaviszony létesítése és megszüntetése körében, míg a felügyelőbizottság elnöke dönt a napi működéssel összefüggő, egyéb kérdésekben.

[56] Az alperes az azonnali hatályú felmondásban elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felügyelőbizottság elnökének és két tagjának lemondása a munkaviszonya fenntartását a felügyelőbizottság működésképtelensége miatt lehetetlenné tette. A felügyelőbizottság ügyrendjének II/12. pontja szerint azonban, ha a jogi személy működőképessége ezt megkívánja, a lemondás az új vezető tisztségviselő kijelölésével vagy megválasztásával, ennek hiányában legkésőbb a bejelentéstől számított 60. napon válik hatályossá.

[57] A felügyelőbizottság elnöke, tanú2 2019. október 21-én a felügyelőbizottság két tagja 2019. október 21-én és október 22-én mondott le. A felperes tulajdonosának képviselőjében a polgármester a fentiekkel összhangban a 2019. október 29-i levelében tájékoztatta a lemondott felügyelőbizottsági elnököt és felügyelőbizottsági tagokat, hogy lemondásaik nem hatályosultak az új tisztségviselők megválasztásáig, de legfeljebb 60 napig.

[58] Az eljárás irataiból megállapítható, hogy a felügyelőbizottság tagjainak megbízása egyebekben 2019. november 13-án, a határozott idő lejártával is megszűnt volna. (6. sorszámú irat melléklete), így megállapítható, hogy a felügyelőbizottság elnökének és két tagjának lemondása nem hatályosult a lemondással, azonban a felügyelőbizottság 2019. november 13. napjáig – a határozott idő lejártáig - működőképes volt. Így azon felmondási ok, hogy a felügyelőbizottság működésképtelensége az alperes munkaviszonyának fenntartását lehetetlenné tette nem valós, hiszen mind a felügyelőbizottság elnökének, mind a lemondott tagjainak a feladataikat 2019. november 13-ig el kellett látni.

[59] Az alperes által az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében előadott hivatkozásaira tekintettel hangsúlyozza egyebekben az ítéltábla, hogy a felperes munkakörénél fogva a felperes stratégiai irányítását, operatív vezetését végezte. A mindennapi feladatainak ellátásához a felügyelőbizottság döntése nem volt szükséges. Ezt támasztotta alá tanú2 a felügyelőbizottság elnökének tanúvallomása is, aki előadta, hogy „vezérigazgatói jogköre volt az alperesnek, SZMSZ-ben meghatározottak szerint látta el a feladatát, nem volt, hogy mindenben egyeztetnünk kellett volna, ahogy elmondtam, a lényeges kérdésekben egyeztetünk”, „nekem utasítási jogköröm nem volt az alperes irányába” (12. számú jegyzőkönyv 14. oldal).

[60] Hangsúlyozza továbbá az ítéltábla, hogy az alperes megbízási szerződés alapján 2016. június 9. napjától a felperes igazgatóságának is tagja volt, így ismeretében volt az

Ügyrend IV/17. pontjában foglalt azon rendelkezésnek is, hogy a felügyelőbizottság tagjainak Alapszabályban meghatározott létszám alá csökkenése esetén az igazgatóságnak kell kezdeményezni az alapító döntését, a felügyelőbizottság működőképességének helyreállítása érdekében. A felügyelőbizottság létszámának az Alapszabályban meghatározott létszám alá csökkenése a felperes munkavégzését, a társaság operatív szintű vezetését, a napi működés biztosítását önmagában nem lehetetlenítené el.

[61] Az azonnali hatályú felmondás azon hivatkozása körében, hogy a miskolci városvezetés változásának következtében bizonytalan ideig nem várható intézkedés a felügyelőbizottság törvényes működésének helyreállítása érdekében és ez a körülmény akadályozza a munkáltatóval való együttműködési kötelezettség teljesítését, az ítéltábla azt hangsúlyozza, hogy a felügyelőbizottság 2019. november 13. napjáig a fent kifejtettek szerint működőképes volt, így az volt az alperesi azonnali hatályú felmondás időpontjában is.

[62] Az az alperesi előadás, hogy a fenntartó a felügyelőbizottság működésének helyreállítása érdekében nem kíván intézkedni, kizárólag az alperes feltételezésén és nem tényeken alapul, különös tekintettel arra, hogy a felügyelőbizottság elnökének és felügyelőbizottság tagjainak lemondása a munkavállalói joggyakorlást, a munkaköri feladatok ellátását az együttműködési kötelezettség teljesítését nem akadályozta. Így az alperes abban sem volt akadályozva, hogy az általa kívánt időpontban kérelmezze a szabadsága kiadását az e körben munkáltatói jogkört gyakorló felügyelőbizottsági elnöknél.

[63] Az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte tanú3 és tanú4 tanúkénti meghallgatására előterjesztett alperesi bizonyítási indítványt a közös megegyezés és a polgármester 2019. október 29-i, a felügyelőbizottság elnökének és tagjainak írt levelének keletkezési körülményei tekintetében, mivel ezek a per eldöntése szempontjából relevanciával nem bírnak.

[64] A felperesi igényérvényesítés alapelvi rendelkezésekbe [Mt. 6. § (2) bekezdés, 7. § (1) bekezdés] ütközése körében előadott alperesi fellebbezésre tekintettel rámutat az ítéltábla, hogy a joggal való visszaélés tilalmának megsértése akkor állapítható meg, ha valamely alanyi jog gyakorlása formálisan jogszerűen történt. Ezért valamely joggyakorlás nem lehet tételes jogszabályba ütközés miatt jogellenes, és egyben a joggal való visszaélés tilalmába ütköző [5/2017. (XI.28.) KMK vélemény 2. pont].

[65] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság megállapította az alperesi azonnali hatályú felmondás jogellenességét és annak jogkövetkezményeit alkalmazta az alperessel szemben, így a felperes jogérvényesítése nem ütközik és nem is ütközhet az Mt. 7. § (1) bekezdésébe. Az anyagi jog megsértésének megállapítása ugyanis fogalmilag kizárja a joggal való visszaélés megállapítását (EBH2017.M.29.)

[66] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét e tekintetben nem sértette meg, mivel ezen alperesi hivatkozásra tekintettel kifejtette álláspontját (elsőfokú bíróság ítélete [75] bekezdés), mely maradéktalanul megfelel a jogszabályi követelményeknek.

[67] Összefoglalóan megállapítható, hogy az alperes által az azonnali hatályú felmondásban megjelölt indokok, miután azok valósága nem állapítható meg, okszerűen nem eredményezhetik az alperesi azonnali hatályú felmondás jogszerűségét, így az elsőfokú bíróság alappal állapította meg annak jogellenességét.

[68] Az alperes által a fellebbezésében a település nevén bekövetkezett az önkormányzat vezetését érintő politikai változásokra, a felperes igazgatósági tagsága körében ellátandó feladataira, a feltételezett személycserékre vonatkozóan előadottak a per elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bírnak. Az elsőfokú bíróságnak és az ítéltáblának is azt kellett vizsgálnia az eljárásban, hogy az alperesi azonnali hatályú felmondásnak, a munkavállalói joggyakorlásnak az időpontjában az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt jogszabályi feltételek valamelyike fennáll-e. A felmondás jogellenességének elbírálása szempontjából nem bír relevanciával a 2019. évi önkormányzati választások miskolci eredménye és az sem, hogy a társaság közgyűlése a felügyelőbizottság elnökének és tagjainak megválasztása céljából mikor és milyen módon került összehívásra, ezen kérdések a jogszerűség/jogellenesség körében nem értékelhetők.

[69] Az elsőfokú bíróság a jogellenesség jogkövetkezményeként helytállóan kötelezte az alperest az Mt. 209. § (6) bekezdése alapján 12 havi távolléti díjának megfizetésére. A felperes követelését az alperes összecszerűségében az elsőfokú eljárás során nem vitatta. A fellebbezésében a távolléti díj nettó összegben való meghatározása körében kifejtetteket pedig az ítéltábla nem osztja.

[70] Az Mt. 209. § (6) bekezdésében meghatározott összeg átalánykártérítés, melynek mértéke az egy havi távolléti díj alapulvételével került meghatározásra. A távolléti díj összege bruttó összegben kerül kiszámításra. Ezen szankció a vezető állású munkavállaló jogsértő magatartásának következménye, így annak, hogy fordított esetben az alperest milyen adó- és társadalombiztosítási járulék-fizetési kötelezettség terhelné nem értékelhető, mert ahogy arra az alperes is helytállóan rámutatott, ezen összeg nem jövedelempótló kártérítés, hanem egy jogsértő magatartásnak a jogalkotó által meghatározott jogkövetkezménye, melynek mértéke a távolléti díj összegében került meghatározásra. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett a kötelezés összegéről.

[71] A végkielégítés és felmondási időre járó távolléti díj visszakövetelése körében az ítéltábla mellőzi az elsőfokú bíróság indokolásának [79] pontjában foglaltakat. Osztja az alperes álláspontját, hogy a munkáltató felperes 2019. december 30-án kelt levele, melyben az azonnali hatályú felmondást, mint jogszerű munkavállalói intézkedést nem fogadja el, a végkielégítés és a felmondási időre járó távolléti díj visszafizetésére vonatkozó felperesi felszólítást nem tartalmaz, továbbá a közlésére nem 60 napon belül került sor.

[72] A visszafizetésre kötelezés a végkielégítés és a felmondási időre járó távolléti díj tekintetében nem az Mt. 164. §-án alapul. Az alperesnek ezen összeget azért kell visszafizetni, mivel a munkaviszonyát a felperesnél jogellenesen szüntette meg, így ezen kifizetések tartozássá váltak, melyet a felperes az elévülési időn belül visszakövetelhet. Így az elsőfokú bíróság a jogellenesség jogkövetkezményeként helytállóan kötelezte az alperest mind a végkielégítés, mind a felmondási időre járó távolléti díj visszafizetésére.

[73] Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek a 2011., 2012. évi prémium visszafizetésére vonatkozó kereseti követelés elutasítása tekintetében előterjesztett fellebbezését.

[74] A 2011. és 2012. évi prémium megfizetése körében a felek között 2016. június 1. napján megállapodás jött létre. A megállapodás 3. pontja szerint a 2011. és 2012. évi prémium kifizetésére a jelen megállapodás megkötésétől számított 5 éven belül, a kiértékelésről szóló döntéseknek megfelelő összegben van helye azzal, hogy a kifizetésre a Felperes1 igazgatóságának a kifizetés konkrét időpontjáról szóló döntése alapján kerül sor. A megállapodás 4. pontja rendelkezik arról, hogy a megállapodás 2. pontjában meghatározott mértékű prémiumok esedékességi időpontja a megállapodás megkötésének napja, így az alperest, mint munkavállalót ezen naptól illeti meg a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti mértékű késedelmi kamat. A megállapodás 5. pontja szerint, a felek abban állapodnak meg, hogy a munkaviszony bármely okból való megszűnését követő 5. munkanapon sor kerül a kifizetésre, ez időpontban a kifizetés esedékessé válik az igazgatóság 3. pontja szerinti döntésének hiányában is.

[75] A prémium meghatározott feladat teljesítéséért járt, a prémium ennek megfelelően munkabér, így a visszakövetelése tekintetében alkalmazandóak az Mt. 164. §-ának rendelkezései.

[76] A megállapodás idézett pontjainak értelmezéséből megállapítható, hogy mind a 2011. évi, mind a 2012. évi prémium kifizetésének esedékessége 2016. június 1. napja.

[77] Az Mt. 286. § (1) bekezdése szerint a munkajogi igény 3 év alatt évül el. Az Mt. 286. § (4) bekezdése alapján az elévülésre egyebekben a polgári jogi szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a munkavállalói igényének érvényesítésével kapcsolatos elévülési időt a felek nem rövidíthetik le.

[78] A Ptk. 6:22. § (2) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A Ptk. 6:22. § (3) bekezdése alapján az elévülési idő megváltoztatására irányuló megállapodást írásba kell foglalni.

[79] A munkaviszonyból származó igények elévülésére tehát a polgári jogi szabályai alkalmazandók azzal az Mt.-beli megszorítással, hogy az elévülési idő 3 évnél kevesebb nem lehet. Tekintettel arra, hogy az alperesi követelés 2016. június 1. napján vált esedékessé és a megállapodás 3. pontjában szereplő, a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánításán alapuló kikötés az elévülési időt 5 évben határozta meg, így az alperes követelése a kifizetés időpontjában nem évült el.

[80] A feleknek a fenti jogszabályhelyek alapján lehetősége volt az Mt. 286. § (1) bekezdésében meghatározottnál hosszabb idejű elévülési időben megállapodni, így a felek megállapodása jogszabályba nem ütközik.

[81] A felperes fellebbezésében ezen túl a 2016. június 1-i megállapodás 5. pontjának semmisségére hivatkozik az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján, mivel a szerződés ezen kikötése álláspontja szerint jóerkölsbe ütköző.

[82] A felperes ezen fellebbezési hivatkozása ellentétes a Pp. 373. § (2) bekezdésével, mivel a felperes erre az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott. A felperes ezen nyilatkozata továbbá keresetváltogatásnak minősül, azonban a felperes a Pp. 375. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő keresetváltogatás iránti kérelmet sem terjesztett elő, megjegyezve, hogy egyébként annak jogszabályi feltételei sem lennének megállapíthatóak.

[83] Az ítéltábla az alperes fellebbezését a perköltség megállapítása körében alaposnak találta.

[84] A perben a Pp. 512. § (2) bekezdése alapján megállapított pertárgyérték 27 626 418 forint (15 552 000 forint kártérítés, 9 202 271 forint prémium, 430 267 forint késedelmi kamat, 718 200 forint felmondási időre járó bér és 1 723 680 forint végkielégítés) volt. A felperes a fenti pertárgyérték figyelembevételével 65%-ban (17 993 880 forint), míg az alperes 35% -ban (9 632 538 forint) lett pernyertes. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján a polgári bírósági eljárásban a munkadíj összege 10 000 000 forintig a pertárgyék 5%-a, a 10 000 000 forint feletti rész tekintetében pedig 3%.

[85] A fent részletezett pernyertességi-pervesztességi arány figyelembevételével az alperes a felperes részére 327 901 forint általános forgalmi adót tartalmazó perköltséget köteles megfizetni, figyelemmel a Pp. 83. § (2) bekezdésében foglaltakra.

[86] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése második fordulata alapján részben megváltoztatta, az alperes által fizetendő perköltség összegét leszállította, mellőzte a felperes perköltség fizetésére kötelezését, illetve az ítélet rendelkező részét úgy pontosította, hogy a prémium visszakövetelésére vonatkozó kereseti kérelem elutasítására tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét részben elutasítónak is tekinti.

[87] A fellebbezési eljárásban a felperes túlnyomó részt pernyertes lett (65%), ezért az ítéltábla a Pp. 364. § alapján alkalmazandó Pp. 82. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján megállapított mértékű perköltség megfizetésére.

[88] A feleket a 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel a meg nem fizetett, a fellebbezéssel érintett pertárgyérték és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illetéket a felperes és az alperes a pervesztesség-pernyertesség arányában viseli, a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján.

Debrecen, 2021. június 25.

Dr. Tass Edina s.k. a tanács elnöke, Tarsolyné dr. Váradi Ildikó s.k. előadó bíró,
Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró